Tionde Serien. N:o 1165. 1780

"Anmärkningar vid Fu-gyn-Lhy's bref till kejsaren uti China Kien Long angående Capt. Pantons expedition till China, år 1779." Jemförelsen mellan denna och N:o 1164 är högst intressant.

Skänkt till Göteborgs Museum 1873 af Prov. med. hr doct. Edv. Ström.

4 bl.

Anmärkningar vid Fu-gyn Shys Bref til Kejsaren uti China Kienlong, angående Cap: Cantons Expedition til China år 1779.

At höra båda parterna är af en så oundvikelig nödvändighet där rätt skal utdelas, at den omständigheten vid alla väl inrättade Domstolar blifvit som en Grundregel antagen. Där det antingen aldeles försummas, eller ej sker som sig bör, kan aldrig nödig upplysning vinnas: Och til at bevisa det behöfves endast at betrakta menniskorna sådana som de naturligtvis äro; nemligen ägande en viss grad af egenkärlek, som gör at de alltid föreställa sin egen sak, eller den sak som de gynna, på den bästa sidan. Som prof däpå tjena följande Anmärkningar: Uti et land, öfver alt höfva(?) berömt för en rättvis och klok Regering, men där åtminstone osanna uppgifter mera skämma äfven en god sak, än annorstädes sker, skulle aldrig en Ambetsman vågat til sin Regent afgifva en så origtig berättelse, som den öfver Capit:n Cantons Expedition, om han icke varit förvissad at den aldrig skulle komma at communiceras med någon, som kunde upteckna rätta sammanhanget. Om en Europé lär sig skrifva Chinesiska, och någongång kommer fram med någon obehaglig sanning, så är dära mästaren uti största fara, om han blir uptäkt. Skulle åter en Chines skrifva något för en Europé på Chinesiska, så är det äfven väl et svårt brott. Utan bör i det stället en Europé

som har någon ansökning at göra, försatte den på sit egit språk, då den sedan öfversätter på Chinesiska och därvid undergår sådana förändringar, som vederbörande finna nödigt at göra. ~~Stundom förbyter hela meningen~~, stundom införes med flit någon orimlighet eller någon osanning hwarigenom Domaren får skäl af förkasta skriften eller aldeles afslå Supplicantens begäran. Nu til sielfva saken:

/a./ At Tu-gym sammankallat Europeerna för at uti hans öfvervaro göra räkning med köpmännerna, är aldeles ogrundadt. Saken var den: Så snart Capit^o Cantons ärende var bekant, sökte köpmännerna genom Eng. Conseillen afråda honom; men när de märkte, at Canton var gynnad af dem, sökte de biträde af de andra Europeiska Nationerna, förebärande at om Cantons ansökning blefve uptagen, skulle det blifva en allmän stagnation uti Handelen til dess saken blefve afgjord, som efter alt utseende skulle draga ganska långt ut. Det var därföre som de Hollänska, Franska, Danska och Svenska sielfve sökte och med svarighet fingo företräde hos Tu-gym samma dag som Canton inlämnade sin ansökning.

/b/ Långt ifrån at de andra Nationerna tilsporde eller sielfve ytrade sig hwarvida deras Compagnier eller och de sielfva ägde några fordringar hos köpmännerna, var deras skriftliga begäran endast den at Cantons ansökning ej måtte göra något hinder uti handelen, utan at köpmännerna må tillåtas oruBbade fullgöra sina Contracter, så at Compagnierna

Skepp utan uppehåll blifwo lastade och i rättan tid expe-
dierade. Hrr. Fitzhugh och Bevan voro då ej närvarande.
Antingen Tu-qyn af egit beråd samtyckte, eller Hrr. Fitzhugh
och Bevan funno rådligt at därtil styrka, han var lika
mycket. Nog af, saken nedlades aldeles, och förlogs ej å nyo
förr än uti martii månad året därpå efter alla Skeppens
afresa och alla andra nationernas nedgång til macao.

|c| Capit.ⁿ Panton reste i början af Nov. 1779 hamfrån
och återkom ej förr än i slutet af Julii året därpå, da saken
redan var afgjord i Canton och uppskickad til Peking.

|d| Insia kunde förebära at hans Skuld hade sin
början redan före 1759, hwarifrån den varit uti ständigt tilta-
gande, emedan han redan den tiden var Hang köpman; men
Cacusia icke så: imedlertid observerades ej denna skilnad, utan
bäges skuld sammanlades 1354.000
438.000

1792000 Ptr hwaraf för tillagda
interessen på Interessen genast afdrogs 896000 Ptr som är halfva Summan

återstår Ptr 896000.

Och som någon tilgång utan twifvel varit uti de-
ras bon, så är troligt, at sedan däraf först kejsa-
rens fordran för innestående Tull blifvit betalt,
öfverskottet varit ungefär . . . . . . 96000 Ptr

efter som ~~åter~~ Balancen nu är vid pass . . . 800,000 Ptr
hwaraf 1/10 del ungefär 80,000 Ptr årligen afbetales af de andra köpman-
nerna